

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2021-2022
Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test de antrenament nr. 3

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (60 pont)

A.

1. Explicit informații vizualizării a șovęgből. Minden, megfelelő helyre írt betűjel 1 pontot ér. Helyes válasz:

Megjelenik a szövegben	Nem jelenik meg a szövegben
d, e	a, b, c

5 pont

2. Rövid válasz megfogalmazása a következő részlet információi alapján: „Télen valamennyi növénynek kisebb a vízigénye, hiszen nyugalmi állapotban vannak, így (a fűtött lakás páratartamához igazítva) fontos, hogy szabályozzuk a locsolásukat.” **4 pont**

3. Explicit információ vizualizării a szövegéből. Helyes válasz: b. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. **4 pont**

4. Egyenes következtetések levonása a szövegéből vett információk alapján. Minden helyes jelölés 1 pontot ér. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. Vannak, akik beszélgetnek a növényekkel.	X	
b. A Tel-avivi Egyetem kutatást végzett a növények hangkibocsátásával kapcsolatban.	X	
c. A szobanövények számára a 115-250 Hz közötti hangtartomány az ideális.	X	
d. Egyes növények nyáron a fűtött lakás páratartalmához igazodnak, ezért nem kell őket locsolni.		X
e. A növények nem tudnak mozogni.		X
f. A napraforgó gyökere követi a napkorong útját az égen.		X

6 pont

5. Összetartozó információk kapcsolása. Minden betűjel helyes társítása 1 pontot ér. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válasz:

1.	e
2.	c
3.	a
4.	b
5.	d

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: Ha azt akarod, hogy szépen fejlődjön a növényed, megfelelően gondoskodj róla! Nézz utána, mit javasolnak az elhelyezésével, locsolásával kapcsolatban! Ha másképpen is hatni szeretnél rá, beszélj hozzá, dicsérd! Játssz le neki zenét, ha akarod, de maximum három órán át! Inkább komolyzenét, dzsesszt hallgass, a metált és a dark technót kerüld! Érvényes, a szöveg megfelelő információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont,

érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **6 pont**

B.

1. A modalitás kifejezésének nyelvi repertoárja: beszédszándékok és beszédaktusok. A megadott modális tartalmaknak megfelelő mondatok kiemelése a szövegből. Minden helyesen azonosított mondat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok:

1) véleményt közlő mondat: *A növények nem tárgyak, hanem lebilincselően izgalmas, a környezetükre és az eseményekre aktívan reagáló, időnként önérzetes élőlények.*

2) lehetőségre utaló mondat: *(Nos, ez nem is olyan hülyeség,) mint elsőre hihetnék a szkeptikusok. / lehet, (hogy meg is van az oka annak, hogy a növényeid kissé kókadtak.)*

3) tiltást tartalmazó mondat: *Olykor tilos locsolni őket.*

4) utasítást megfogalmazó mondat: *két locsolás között hagyd, hogy száradjon ki a földje!*

4 pont

2. Az események szereplőire való utalások nyelvi eszközeinek azonosítása: deiktikus szerepű mutató névmás. Minden helyesen azonosított tagmondat/kifejezés/szó 2 pontot ér. Helyes válaszok:

Ami ennél is hihetlenebb... → *ami*: a Tel-avivi Egyetem kutatása, amely során azt vették észre, hogy a növények ultramagas frekvenciájú sikolyokat hallatnak, ha levágják a hajtásaikat vagy épp szomjasak.

Nos, ez nem is olyan hülyeség, mint elsőre hinnék a szkeptikusok. → *ez*: a növényekkel való beszélgetés

... (a fűtött lakás páratartalmához igazítva) szabályoznunk kell a locsolásukat. → *uk*: a növények locsolását

6 pont

3. Összetett mondat. Mellérendelés és mellérendelő mondat, alárendelő mondat: ok-okozati viszony. Ok-okozati összefüggések azonosítása a tagmondatok között. Minden helyes válasz 2 pontot ér. Helyes válaszok:

1) az első tagmondat információjának oka/magyarázata jelenik meg a második tagmondatban: *Télen valamennyi növénynek kisebb a vízigénye, hiszen nyugalmi állapotban vannak*

2) az első tagmondat információjának következménye jelenik meg a második tagmondatban: *nyugalmi állapotban vannak, így (a fűtött lakás páratartalmához igazítva) szabályoznunk kell a locsolásukat.*

Ha folyamatosan nedvesen tartod a közeget alatta, könnyen kirohad a gyökérzet. **4 pont**

4. A főnévi csoport belső szerkezete: névelő és referencialitás: mondatok és a határozottnévelő-használat okainak megfeleltetése. Minden helyes társítás 2 pontot ér.

1.	b.
2.	a.
3.	c.

6 pont

5. Belső szóalkotás: szóösszetétel. Szóösszetételek jelentésbeli viszonyai. Minden érvényes szómagyarázat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok:

élőhely = hely, ahol él(het); adott lény élete számára alkalmas hely

vízigény = vízre való igény, víz iránti igény

napraforgótányér = napraforgó tányérja, napraforgó tányérszerű feje

szobanövény = szobában tartott növény

4 pont

6. Események időben lehorgonyzásának nyelvi eszközei, időjelölés a mondatban; kronológia. Minden megadott esemény 1 pontot ér.

1)

1. (legkorábbi) esemény	2. esemény	3. (legkésőbbi) esemény
<i>levágják a hajtásaikat</i>	<i>a növények ultramagas frekvenciájú sikolyokat hallatnak</i>	<i>A Tel-avivi Egyetem kutatása során azt vették észre</i>

2)

1. (legkorábbi) esemény	2. esemény	3. (legkésőbbi) esemény
<i>hozzáérnek</i>	<i>a levelei másodpercek alatt összezárnak</i>	<i>A szemérmes mimóza onnan kapta a nevét</i>

6 pont

II. TÊTEL

(30 punct)

1. Adatok és gondolatok értelmezése és összefoglalása, szövegtömörítés, lényeglátás. Lehetséges válasz: Filu szobanövény, filodendron, egy családi ház szobájának díszje. Régóta a család birtokában van, már-már családtagként kezelik. Mivel túlzottan megnőtt, már nem lehet tőle félni, ezért el akarják ajándékozni, de nem kell senkinek. Este a család tagjai leviszik a parkba arra gondolva, hogy gondozásba veszi majd valaki, de miután elkezd esni az eső, megsajnálják, és visszacipelik a lakásba. **5 pont**

2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, a szereplők viszonyainak bemutatása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Belvíziék úgy tekintenek rájuk, mint akiknek elment az eszük, mert sok furcsa dolog történik velük. Ezt erősíti az a tény is, hogy Belvízi úr meglátja őket amikor a nagyméretű szobanövényüket lefele viszik a lépcsőn, és később az eső miatt visszacipelik a lakásba. Viszonyukra, ami nem igazán rózsás, rámutat az a tény is, hogy nem mondják el az igazat, miszerint a parkban akarják hagyni a filodendronjukat. Belvíziék pedig azon vannak, hogy minél több furcsaságot vegyenek észre az ő családi életükben, és rögtön a rendőrséget hívnák. Érvényes, a szövegre való hivatkozás, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

3. A humoros hangvétel eszközeinek felismerése, szövegre való utalás, példázás a szövegből. Érvényes indoklás, magyarázat. Lehetséges válasz: A humor forrása a helyzetkomikum és a túlzás. Tréfás, nevetető az a helyzet, amelyben az elbeszélő elmeséli, hogyan cipelték le a növényt a parkba, majd kis idő múlva vissza a házba. Humoros az anyuka egyik szokásának megemlézése, miszerint a vizes harisnyákat ráteregeti száradni. Túlzásnak vélhető a szobanövény köré épülő túlzott gondoskodás, már-már emberként kezelik, mikor kijelentik pl. hogy már kicsi kora óta nevelik, sétáltatják, letoloncolják, sajnálják, visszaviszik a lakásba, nehogy megfázzon a tavaszi esőben. Érvényes, a szövegre való hivatkozás, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

4. Témához való igazodás:

Az események részletező, kifejtett elbeszélése – 3 pont, a megadott téma részleges bemutatása – 2 pont, kísérlet a megadott téma bemutatására – 1 pont.

A szöveg információira való utalás – 2 pont.

Az elbeszélő szöveg sajátosságainak minél pontosabb követése (események időrendben való bemutatása, egyes szám első/harmadik személyű elbeszélés, elbeszélői nézőpont, elbeszélés hangneme, ritmusa stb.) – 5 pont; az elbeszélő szöveg sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.

Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0–1 hibatípus – 5 pont, 2–3 hibatípus – 3 pont, 4–5 hibatípus – 1 pont, több mint 5 hibatípus – 0 pont. **15 pont**

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.